

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 174/21
Luxemburgissa 6.10.2021

Tuomio asiassa C-882/19
Sumal

Unionin kilpailuoikeuden rikkomisen, johon emoyhtiö on syyllistynyt, uhri voi vaatia kyseisen emoyhtiön tytäryhtiötä korvaamaan rikkomisesta aiheutuneen vahingon

Tätä varten sen on näytettävä toteen, että nämä kaksi yhtiötä muodostivat rikkomishetkellä taloudellisen kokonaisuuden

Vuosina 1997–1999 Sumal SL osti kaksi kuorma-autoa Mercedes Benz Trucks España SL:ltä (jäljempänä MBTE), joka on Daimler-konsernin, jonka emoyhtiö on Daimler AG, tytäryhtiö.

Euroopan komissio totesi 19.7.2016 tekemässään päätöksessä¹, että Daimler AG oli rikkonut kartellit kieltäviä unionin oikeuden sääntöjä², koska se oli toteuttanut tammikuun 1997 ja tammikuun 2011 välisenä aikana 14 muun eurooppalaisen kuorma-autonvalmistajan kanssa yhteistoimintajärjestelyjä, jotka koskivat kuorma-autojen hintojen vahvistamista ja bruttohintojen korottamista Euroopan talousalueella (ETA).

Kyseisen päätöksen seurauksena Sumal nosti vahingonkorvauskanteen MBTE:tä vastaan ja vaati tämän velvoittamista maksamaan 22 204,35 euron määrän korvauksena kyseisestä yhteistoimintajärjestelystä johtuvista vahingoista. Juzgado de lo Mercantil nro 7 de Barcelona (Barcelonan markkinatuomioistuin nro 7, Espanja) hylkäsi kuitenkin Sumalin kanteen sillä perusteella, ettei komission päätös koskenut MBTE:tä.

Sumal valitti kyseisestä tuomiosta **Audiencia Provincial de Barcelonan** (Barcelonan maakunnallinen ylioikeus, Espanja). Tässä yhteydessä kyseinen tuomioistuin **pohtii, voidaanko – ja jos voidaan, millä edellytyksillä – vahingonkorvauskanne nostaa tytäryhtiötä vastaan sellaisen komission päätöksen perustella, jossa todetaan sen emoyhtiön kilpailua rajoittavat menettelytavat**. Tässä tilanteessa kyseinen tuomioistuin päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen.

Unionin tuomioistuin täsmentää suuren jaoston kokoonpanossa antamassaan tuomiossa edellytyksiä, joiden täyttyessä yhtiön, jolle komissio on määrännyt seuraamuksia, kilpailua rajoittavan menettelytavan vuoksi vahinkoa kärsineet voivat kansallisissa tuomioistuimissa nostettujen vahingonkorvauskanteiden yhteydessä saattaa yksityisoikeudelliseen vastuuseen sellaisen yhtiön, jolle on määrätty seuraamus, sellaiset tytäryhtiöt, joita komission päätös ei koske.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan **jokaisella on oikeus vaatia SEUT 101 artiklassa kiellettyyn kartelliin tai menettelytapoihin osallistuneita yrityksiä korvaamaan näistä kilpailua rajoittavista menettelytavoista aiheutuneen vahingon**. Vaikka tällaiset vahingonkorvauskanteet nostetaan kansallisissa tuomioistuimissa, sen yksikön määrittämiseen, jonka on korvattava aiheutunut vahinko, sovelletaan suoraan unionin oikeutta.

¹ [SEUT] 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä (asia AT.39824 – Kuorma-autot) tehty päätös C (2016) 4673 final, jonka tiivistelmä on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 6.4.2017 (EUVL 2017, C 108, s. 6).

² SEUT 101 artikla ja ETA-sopimuksen 53 artikla

Koska nämä vahingonkorvauskanteet kuuluvat olennaisena osana unionin kilpailusääntöjen täytäntöönpanojärjestelmään, samalla tavoin kuin se, että viranomaiset panevat nämä säännöt täytäntöön, **SEUT 101 artiklassa tarkoitettulla ”yrityksen” käsitteellä ei voi olla erilaista ulottuvuutta siinä asiayhteydessä, jossa komissio määrää sakkoja yrityksille (public enforcement), ja siinä asiayhteydessä, jossa näitä yrityksiä vastaan nostetaan vahingonkorvauskanteita kansallisissa tuomioistuimissa (private enforcement).**

Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan **SEUT 101 artiklassa tarkoitettuun yrityksen käsitteeseen** kuuluvat siis kaikki taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta, ja **sillä tarkoitetaan taloudellista kokonaisuutta, vaikka oikeudellisesti taloudellisen kokonaisuuden muodostaisikin useampi kuin yksi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.**

Kun on osoitettu, että tällaiseen taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluva yhtiö on rikkonut SEUT 101 artiklan 1 kohtaa, siten että yritys, johon se kuuluu, on rikkonut kyseistä määräystä, **yrityksen käsite ja sitä kautta taloudellisen kokonaisuuden käsite johtavat täysimääräisesti yhteisvastuuseen niiden yksiköiden välillä, jotka muodostavat taloudellisen kokonaisuuden rikkomishetkellä.**

Unionin tuomioistuin korostaa tältä osin lisäksi, että SEUT 101 artiklassa käytetty **yrityksen käsite on toiminnallinen käsite**, minkä vuoksi se **taloudellinen kokonaisuus, joka muodostaa yrityksen, on yksilöitävä kyseessä olevan sopimuksen kohteen näkökulmasta.**

Kun siis emoyhtiön on todettu syyllistyneen SEUT 101 artiklan 1 kohdan rikkomiseen, kyseisen rikkomisen uhri voi vapaasti pyrkiä saattamaan kyseisen emoyhtiön tytäryhtiön siviilioikeudelliseen vastuuseen sillä edellytyksellä, että vahinkoa kärsinyt osoittaa, että – kun otetaan huomioon yhtäältä taloudelliset, organisatoriset ja oikeudelliset yhteydet näiden kahden oikeudellisen yksikön välillä ja toisaalta kyseisen tytäryhtiön taloudellisen toiminnan ja sen rikkomisen, josta emoyhtiön on katsottu olevan vastuussa, kohteen välinen konkreettinen yhteys – kyseinen tytäryhtiö muodosti emoyhtiönsä kanssa taloudellisen kokonaisuuden.

Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa **Sumalin on** voidakseen nostaa vahingonkorvauskanteen MBTE:tä vastaan Daimler AG:n tytäryhtiönä lähtökohtaisesti **osoitettava, että Daimler AG:n tekemä kilpailua rajoittava sopimus koskee samoja tuotteita kuin ne, joita MBTE myy.** Näin tehdessään Sumal osoittaa, että juuri se taloudellinen kokonaisuus, johon MBTE kuuluu yhdessä emoyhtiönsä kanssa, on yritys, joka on tosiasiallisesti syyllistynyt komission toteamaan SEUT 101 artiklan 1 kohdan rikkomiseen.

Tällaisen vahingonkorvauskanteen yhteydessä, joka on nostettu sellaisen emoyhtiön tytäryhtiötä vastaan, jonka on todettu rikkoneen SEUT 101 artiklaa, **tytäryhtiöllä on kuitenkin oltava kyseisessä kansallisessa tuomioistuimessa kaikki tarvittavat keinot voidakseen käyttää puolustautumisoikeuksiaan tehokkaasti, ja erityisesti voidakseen riitauttaa kuulumisensa samaan yritykseen kuin sen emoyhtiö.**

Kun vahingonkorvauskanne perustuu, kuten pääasiassa, siihen, että komissio on todennut vastaajana olevan tytäryhtiön emoyhtiölle osoittamassaan päätöksessä SEUT 101 artiklan 1 kohdan rikkomisen, on kuitenkin niin, ettei kyseinen tytäryhtiö voi riitauttaa kansallisessa tuomioistuimessa komission näin toteaman kilpailusääntöjen rikkomisen olemassaoloa. Asetuksen N:o 1/2003 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti kansalliset tuomioistuimet eivät nimittäin voi tehdä päätöksiä, jotka olisivat ristiriidassa komission tekemän päätöksen kanssa.

Sen sijaan tilanteessa, jossa komissio ei ole todennut kilpailusääntöjen vastaista toimintaa SEUT 101 artiklan nojalla tekemässään päätöksessä, tytäryhtiöllä on luonnollisesti oikeus kiistää paitsi kuulumisensa samaan yritykseen kuin emoyhtiö, myös väitetyn kilpailusääntöjen rikkomisen olemassaolo.

Tältä osin unionin tuomioistuin täsmentää, että asianomaisen kansallisen tuomioistuimen mahdollisuutta todeta tytäryhtiön olevan vastuussa vahingoista ei sulje pois pelkästään se, että komissio ei ole tehnyt päätöstä tai että päätöksessä, jolla komissio on todennut rikkomisen, kyseiselle yhtiölle ei ole määrätty hallinnollista seuraamusta.

Näin ollen SEUT 101 artiklan 1 kohta on esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan yhtiön voidaan katsoa olevan vastuussa toisen yhtiön toiminnasta yksinomaan silloin, kun viimeksi mainittu yhtiö on ensin mainitun yhtiön määräysvallassa.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127